

Baies és un llibre valuós, unitari i cultíssim, format per trenta-tres poemes i un epíleg, ple de resonàncies literàries i metafòriques, d'imatges i de construccions simbòliques colpidores, on trobem homenatges abundants a autors clau de la poesia i del pensament europeu modern. Plantejat en forma de prosa, s'hi renuncia al vers, a la mètrica i —no cal dir-ho— a la rima. Així, a penes el ritme del llenguatge poètic manté la tensió al llarg del llibre, el qual va configurant-se com un inventari de coses, d'imatges i de referències, amb llargues oracions sense punts, predicat rera predicat: arguments que van enllaçant-se des del començament al final.

Tot partint de la base que la poesia es troba present arreu, amagada, l'autora intenta cercar el significat «poètic» de les coses, ja siguin objectes palpables, «naturals» (saüc, rosa, bulb, flaire) o idees o artefactes humans (ordit, filat, tela, filadora, transparència, oblit, memòria). Aquesta contraposició entre opacitat i transparència —de la terra i del bulb, de l'acció del poeta i del resultat de l'obra— dona les claus per a la lectura del llibre: dualitats, contrastos o contradiccions que conformen el poema; agrupació de paraules, abstracció, potència del missatge amagat (com la flor s'amaga al bulb).

Al final, l'interessant epíleg —certament oportú—, llarg i aclaridor, desvela —en presentar-se com una mena d'ars poètica— les claus de lectura —algunes, mai no podrien ser totes— de l'obra poètica de Rafart. Així, el saüc és la infantesa, i l'amargor i la flaire del saüc són equiparables al sabor amarg i al perfum de la poesia, o, millor, d'«Els fruits amargs de la poesia», que és com es titula l'epíleg. Les baies del saüc —el fruit del saüc, medicinal, ornamental, ancestralment màgic— són el fil conductor que aprofita l'autora per a donar la seva visió d'una part de la poesia europea moderna, dins la qual situa Rafart la seva obra poètica, una poesia escrita contemplant el món dels vegetals i on hi ha besllums de l'obra de Maria Àngels Anglada —objecte d'amor i d'estudi apassionat per a Rafart— i també de Milton, de Novalis, de Goethe, de Trakl, de Verdaguer o de Comadira. D'altra banda, aquestes referències abundants a autors clau de la poesia europea moderna ajuda a donar com a resultat una poesia culta, escrita desde la mateixa poesia escrita, que en ocasions recorda Joan Navarro i aquells bruixots dels mots establerts als anys setanta per Altaió i Sala-Valldaura en la lectura que feien del que eren aleshores darreres tendències de la literatura catalana.

El poema triat es troba en meitat del llibre i em sembla un bon exemple d'una poesia críptica que, des del símbol, intenta entendre o interpretar —en el sentit d'obrir o, potser millor, de descloure— la cripticitat —l'opacitat— del món que ens envolta, del món que habitem, del món que ens habita.

BAIES

Dels beneficis de cultivar un bancal, no ens en diuen res els homes a pagès. Pendants de la meteorologia i les subvencions, s'inclinen poc a recomanar un esforç, que no han volgut transmetre als fills. De cavar, n'he après dels poetes: llevar-se enmig del son, obrir un forat al cor i mantenir l'opacitat dels mots sense trencar el filat, i amb càvec ferm sepultar el bulb fins a sentir-lo transparent.

Susanna Rafart, de *Baies* (Proa, 2005, premi Cavall Verd de poesia).

